

**A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók
jövedelmének meghatározására és járulékfizetésére vonatkozó alapvető
szabályok a 2012. évben**

**I. A személyi jövedelemadó törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók
jövedelmének meghatározására vonatkozó alapvető szabályok**

1. Általános tudnivalók

A személyi jövedelemadóról szóló többször módosított 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja tv.) 3. §-ának 17. pontja szerint egyéni vállalkozónak minősül:

a) az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő magánszemély, az említett nyilvántartásban rögzített tevékenysége(i) tekintetében azzal, hogy nem minősül egyéni vállalkozónak az a magánszemély, aki

aa) az ingatlan-bérbeadási,

ab) a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló kormányrendelet szerinti egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenységből származó bevételére az önálló tevékenységből származó jövedelemre, vagy a tételes átalányadózásra vonatkozó rendelkezések alkalmazását választja, kizárólag a választott rendelkezések szerinti adózási mód alapjául szolgáló bevételei tekintetében;

b) a közjegyző a közjegyzőkről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében (kivéve, amennyiben e tevékenységét közjegyzői iroda tagjaként folytatja);

c) az önálló bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében (kivéve, amennyiben e tevékenységét végrehajtói iroda tagjaként folytatja);

d) az egyéni szabadalmi ügyvivő a szabadalmi ügyvivőkről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében;

e) az ügyvéd az ügyvédekről szóló törvényben meghatározott tevékenysége tekintetében (kivéve, amennyiben e tevékenységét ügyvédi iroda tagjaként vagy alkalmazott ügyvédként folytatja);

f) a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély e tevékenysége tekintetében;

(Az Eva tv.¹ hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók részére külön tájékoztató készült. Külön tájékoztató készült a járművek használatával, üzemeltetésével összefüggő költségek elszámolásáról is.)

¹ 2002. évi XLIII. törvény

A jövedelem megállapítása

Az egyéni vállalkozó az Szja tv. rendelkezései szerint a jövedelmét – a törvényben is megjelölt feltételek figyelembevételével – kétféle módszer szerint állapíthatja meg.

Az első módszer a költségek tételes elszámolása alapján a vállalkozói jövedelem szerinti adózás, **a második** az átalányadózás.

2. Vállalkozói személyi jövedelemadó²

A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó a vállalkozói tevékenységéből származó jövedelmét a vállalkozói bevételből az elismert és igazolt költségek levonásával állapítja meg.

2.1. Bevételek³

Egyéni vállalkozói bevételnek minősül különösen

- a tevékenység ellenértékeként, vagy ezek előlegeként kapott készpénz vagy jóváírt összeg, illetve bármilyen ezek helyett adott vagyoni érték;
- a tevékenységgel összefüggésben kapott kamat, kötbér, fogyasztói árkiegészítés;
- a tárgyi eszköz, nem anyagi javak, anyag, félkész termék eladási ára, vagy annak szokásos piaci értéke, ha ez utóbbi a több azzal, hogy a nem kizárólag üzleti célra használt ingó-, ingatlan-, vagyoni értékű jog értékesítésekor a kapott ellenérték után a törvény ingó-, illetve ingatlanértékesítésre, illetve a vagyoni értékű jog értékesítésére vonatkozó adózási szabályokat kell alkalmazni;
- az előállított vagy vásárolt terméknek, végzett vagy vásárolt szolgáltatásnak a szokásos piaci értéke, ha azokat az egyéni vállalkozó saját céljára felhasználja, illetőleg részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélkül másnak átengedi, feltéve, ha ezzel kapcsolatban bármely évben költséget számolt el. Nem kell a saját célra történő felhasználás és a részben vagy egészben ellenszolgáltatás nélküli átengedés értékével növelni a bevételt, ha
 - az egyéni vállalkozó az azzal kapcsolatos kiadásokat költségei között nem számolta el, vagy e kiadásokkal az összes költségét arányosan csökkentte, illetőleg, ha a terméket, a szolgáltatást adófizetési kötelezettség mellett, magánszemélynek ellenszolgáltatás nélkül nyújtja,
 - a terméket, a szolgáltatást elemi károk, katasztrófák esetén közadakozás keretében nyújtja;

² Szja tv. 49/B. §

³ Szja tv. 4. és 10. számú melléklete

- a költségként elszámolt és utóbb visszatérített adó, a biztosító szolgáltatása, ha a biztosítási díj költségként elszámolásra került;
- a 100 ezer forint feletti egyedi beszerzési értékű tárgyi eszköz korábban egy összegben költségként elszámolt beszerzési értékének a törvényben meghatározott hányada, ha az átadásra 3 éven belül ellenszolgáltatás nélkül került sor, kivéve az adófizetési kötelezettség mellett történő átadást.

Az önálló bírósági végrehajtó munkadíja és költségátalánya fejében kapott előleg a díjjegyzék elkészítésének időpontjától számít bevételnek.

Bevételnek minősül a támogatás összege is azzal, hogy a költségek fedezetére, fejlesztési célra folyósított támogatás összegét csak akkor kell az egyéni vállalkozónak a bevételei között figyelembe vennie, amennyiben a támogatás célszerű felhasználásával kapcsolatos kiadásait a költségei között elszámolja. A költségek fedezetére, vagy fejlesztési célból folyósított támogatásnak csak az a támogatás minősül, amelyet a magánszemély kizárólag a ténylegesen felmerült és igazolt kiadásainak a folyósítóval történő elszámolás ellenében kap.

Amennyiben a magánszemély a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra előre folyósított támogatás összegét annak jogszabályban meghatározott célja szerint a megadott határidőig nem használta fel, akkor a támogatás fel nem használt része annak az évnek az utolsó napján minősül bevételnek, amikor a felhasználásra jogszabály szerint nyitva álló határidő lejár, ilyen határidő hiányában a folyósítás évét követő negyedik adóév utolsó napján.

2.1.1. Bevételt növelő tételek:⁴

- az adóalapot nem érintő bevételként nyilvántartott készletérték, ha az egyéni vállalkozó átalányadózást választott korábban, és visszatér a vállalkozói jövedelem szerinti adózásra;
- az átlagos állományi létszám csökkenése miatt figyelembe vett összeg;
- az Eva tv. hatálya alá történő áttérés esetén az egyéni vállalkozót megillető azon ellenérték, amelyről kiállított számla, egyszerűsített számla szerinti teljesítési időpont megelőzi az eva adóalanyiság első adóévet.

A tevékenység megszüntetése esetén további bevételnek kell tekinteni:

- a megszűnéskor meglévő készletek leltár szerinti értékét;
- a 100 ezer, 2000. december 31-ét követő és 2006. január elsejét megelőző beszerzés esetén 50 ezer forint alatti tárgyi eszközök leltár szerinti értékét;
- a kizárólag a jövedelemszerző tevékenységhez használt ingatlan használati vagy bérleti jogáról történő lemondás miatti ellenértéket;
- az egyéni vállalkozói jogállás megszűnését (ide nem értve az egyéni cég alapítása miatti megszűnést) követően a megszűnés adóévről szóló

⁴ Szja tv. 49/B. § (4)-(5) bekezdés, Eva tv. 17. § (1) bekezdés

adóbevallás benyújtásáig az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel befolyt ellenértéket (bevételt) azzal, hogy az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő igazoltan felmerült kiadás a megszűnés adóévében elszámolható vállalkozói költségnek minősül, amelyet a magánszemély a megszűnés adóévről szóló adóbevallásában vehet figyelembe. A megszűnés adóévről szóló adóbevallás benyújtását követően az előzőekben nem említett befolyó bevételre, illetve felmerült kiadásra az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A társasági és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény hatálya alá egyéni céggént, ügyvédi, közjegyzői, végrehajtói, szabadalmi ügyvivő iroda tagjaként bejelentkezett egyéni vállalkozók esetében az Szja tv. 49/A. § (2)-(6) bekezdéseiben foglaltak az irányadók.

2.1.2. Bevételt csökkentő kedvezmények:⁵

- a legalább 50 százalékbán megváltozott munkaképességű alkalmazott foglalkoztatása esetén személyenként havonta az ilyen alkalmazottnak kifizetett bér, de legfeljebb a hónap első napján érvényes minimálbér;
- szakképző iskolai tanulóval kötött – jogszabályban meghatározott – tanulószervezés alapján folytatott gyakorlati képzés esetén minden megkezdett hónapban a minimálbér 24 százaléka, illetve szakképző iskolával kötött megállapodás alapján folytatott gyakorlati képzés esetén minden megkezdett hónapban a minimálbér 12 százaléka (a minimálbér összege 2012. január 1-jén 93 000 forint);
- sikeres szakmai vizsgát tett, volt szakképző iskolai tanuló folyamatos továbbfoglalkoztatása, valamint a törvényi feltételeknek megfelelő korábban munkanélküli személy, továbbá a szabadulást követő 6 hónapon belül felvett szabadságvesztésből szabaduló személy, illetve a pártfogó felügyelet hatálya alatt álló személy alkalmazottként történő foglalkoztatási ideje alatt, de legfeljebb 12 hónapon át befizetett szociális hozzájárulási adó összege;
- az egyéni vállalkozó saját tevékenységi körében végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés folytatása érdekében felmerült költségként elszámolt összeg, vagy választás alapján, ha a kiadás elszámolása beruházásként történt, akkor az értékcsökkenés címén elszámolt összeg, feltéve mindkét esetben, hogy e kiadások forrása nem támogatás és nem közvetlenül vagy közvetve társasági adóalanytól, egyéni vállalkozótól vásárolt K+F szolgáltatás ellenértéke volt; a felsőoktatási intézményben vagy a Magyar Tudományos Akadémia által alapított, vagy általuk közösen alapított kutatóintézetben, kutatóhelyen (ideértve az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló

⁵ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés

megállapodásban részes államnak a megfelelő szervezetét is) és az egyéni vállalkozó által írásban kötött szerződés alapján az egyéni vállalkozó tevékenységi körében közösen végzett alapkutatás, alkalmazott kutatás vagy kísérleti fejlesztés esetén az előzőekben meghatározott összeg háromszorosa, de legfeljebb 50 millió forint azzal, hogy az utóbbi esetben a bevételt csökkentő összeg „*de minimis*” támogatásnak minősül⁶;

- a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó esetében a beruházáshoz kapcsolódó kisvállalkozói kedvezmény; A kisvállalkozói kedvezmény alapjául a bevétel és a költség különbsége, de legfeljebb 30 millió forint szolgál. A kisvállalkozói kedvezmény címén levont összeg és az alkalmazott adókulcs szorzata - amennyiben a beruházás **elsődleges mezőgazdasági termelést szolgál** - az **1857/2006/EK** rendeletben foglalt támogatásként vehető igénybe, minden más esetben - az egyéni vállalkozó választása szerint - „*de minimis*” támogatásnak, vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglaltak szerinti (**csoportmentességi**) támogatásnak minősül;⁷

A vállalkozási tevékenységet közvetlenül szolgáló, kizárólag üzemi célú tárgyi eszköznek minősül a korábban még használatba nem vett személygépkocsi is,

1. feltéve, hogy a kisvállalkozói kedvezmény érvényesítése esetén az egyéni vállalkozó az adott személygépkocsi után az érvényesítést követő négy adóévben - legfeljebb azonban a 49/B. § (14) bekezdés *a*), *d*) és *e*) pontjában szabályozott esetek bármelyikének bekövetkeztéig -, cégautó adót fizet,

2. ha a személygépkocsi-bérbeadó vagy személyszállító tevékenységet folytató egyéni vállalkozó tevékenységének tárgyát, illetve eszközét képezi, azt más célra részben sem használja, és ezt üzleti nyilvántartásai egyértelműen alátámasztják⁸;

- az adóbevallásban tájékoztató adatként feltüntetett fejlesztési célra nyilvántartásba vett összeg (ide nem értve a 10 százalékos adókulcs alkalmazása miatt nyilvántartásba vett összeget), mely az adóévben elszámolt vállalkozói bevételnek és a vállalkozói költségek különbözetének 50 százaléka, de legfeljebb adóévenként 500 millió forint lehet;⁹
- az adóév első napján, illetőleg az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének napján az öt főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó esetében – az átlagos állományi létszám alapulvételével – a létszámnövekményre tekintettel levonható összeg, feltéve, ha az adóév utolsó napján nincs az állami és az önkormányzati adóhatóságnál

⁶ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés c) pont; 3.§ 66-68.pontok

⁷ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés d) pont, (12)-(13) bekezdés

⁸ Szja tv. 49/B. § (13) bekezdés

⁹ Szja tv. 49/B. § (6) bekezdés f) pont

nyilvántartott adó tartozása az adózónak.¹⁰ A levont összeg de minimis támogatásnak minősül.

2. 2. Költségek

Az egyéni vállalkozó a vállalkozói adó alap kiszámításakor főszabályként az Szja tv. 4. és 11. számú mellékletében foglalt rendelkezések alapján számolhat el költséget. A kiadás igazolására csak az áfatörvényben meghatározott bizonylat felel meg abban az esetben, ha a vállalkozó olyan terméket, szolgáltatást vásárol, amelynek az eladója bármely oknál fogva ezek átadására kötelezett.

Általános szabály, hogy költségként csak a ténylegesen felmerült és szabályszerűen bizonylatolt olyan kiadás számolható el, amely a bevétel megszerzése, a jövedelemszerző tevékenység folytatása érdekében merült fel az adóévben és az Szja tv. rendelkezése szerint is elismert költségnek minősül. Az elszámolható kiadások körében az általánostól eltérő szabály vonatkozik az értékcsökkenési leírás alá vont tárgyi eszközökre és a nem anyagi javakra. A kezdő vállalkozó az első adóévben költségként számolhatja el a tevékenység megkezdését megelőző 3 évben felmerült, a tevékenység megkezdésével és gyakorlásával összefüggő kiadásait, ha azokat korábban költségként nem számolta el, illetőleg elkezdheti az értékcsökkenési leírást a nem anyagi javak és a tárgyi eszközök után.

2.2.1. Jellemzően előforduló költségek

Költségnek minősül többek között:

- az anyag- és árubeszerzésre, szállításra fordított kiadás, az adott előleg;
- a kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzési, előállítási költsége, ha azok egyedi értéke nem több 100 ezer forintnál;
- beszerzési értékétől függetlenül a kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök, nem anyagi javak folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkára fordított kiadás azzal, hogy a járművek esetében az Szja tv. 11. számú mellékletének III. fejezetében foglaltakat kell alkalmazni;
- az alkalmazott részére kifizetett bér és annak közterhei;
- a 16. életévét betöltött segítő családtag részére adott juttatás és annak közterhe;
- az olyan biztosítási díj, amelynek biztosítottja az alkalmazott;
- az alkalmazott javára az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba fizetett munkáltatói hozzájárulás, a kifizetőt terhelő adó mellett adható juttatás és annak közterhe;
- a megfizetett cégautó adó;

¹⁰ Szja tv. 49/B. §(6) bekezdés g) pont

- a tevékenységgel összefüggő biztosítási díj;
- a pénzintézettől felvett üzleti hitelre fizetett kamat, kivéve azt a kamatot, amely a tárgyi eszköz beszerzési árának részét képezi;
- a tevékenység folytatásával összefüggő illeték, vám- és perköltség (kivéve, ha az a tárgyi eszköz beszerzési árának részét képezi);
- hivatali, üzleti utazás esetén felmerült utazási- és szállásköltség, valamint külföldre történő utazás esetén az igazolás nélkül elszámolható összeg (15 euro/nap);¹¹
- a kötelezően fizetendő adók és járulékok,
- a telefon, a rádiótelefon beszerzési és beszerelési költsége (a lakásban lévő telephely esetében a telefon beszerzésére és beszerelésére eső kiadásoknak csak az 50 százaléka minősül költségnek);
- a tevékenységhez szükséges munkaruha közül az, amelyet az Szja tv. 1. számú melléklete az adómentesen adható munkaruhák között nevesít;
- azoknak az igazolt kiadásoknak a tevékenységgel arányos része, amelyek nem kizárólag a jövedelemszerző tevékenységgel összefüggésben (pl. a lakástól műszakilag el nem különülő iroda, műhely fűtése, világítása, a telefonköltség) merülnek fel; Közüzemi számlák esetén a házastárs részére szóló számlák is megfelelnek a költségek elszámolásakor.
- az internet használat díjának a 100 százaléka azzal, ha a lakás és a telephely nem különül el, akkor a díj 50 százaléka az elismert költség;
- az egyéni vállalkozói tevékenységgel kapcsolatos érdekképviselési feladatot is ellátó társadalmi szervezet számára befizetett tagdíj, hozzájárulás, a köztisztviselő számára tagdíj vagy annak megfelelő jogcímen fizetett összeg;
- az úthasználat díja az úthasználatra jogosultság időszakában a díjköteles útszakaszon történt üzleti célú futásteljesítmény arányában;
- a képzéssel összefüggő kiadásokat az egyéni vállalkozó a költségei között elszámolhatja az azzal összefüggésben megfizetett közterhekkel együtt, amennyiben az más magánszemély képzése érdekében merült fel, vagy ha az a saját – a vállalkozási tevékenység folytatásához szükséges – szakismeretének megszerzése érdekében merült fel, ide nem értve ez utóbbi esetben az iskolarendszerű képzéssel összefüggő kiadást;
- a vállalkozói kivét; A vállalkozói kivét összege olyan önálló tevékenységből származó, az összevont adóalapba tartozó jövedelemnek tekintendő, amellyel szemben költség, költséghányad vagy más levonás nem számolható el. A vállalkozói kivét nagyságát az egyéni vállalkozó dönti el.

A vállalkozói kivét összege az összevont adóalapba tartozó jövedelmek körébe tartozik, melyet az idevonatkozó rendelkezések szerint kell 27 százalékkal kiegészíteni az összevont adóalap megállapításakor.

¹¹ 285/2011 (XII.22) Korm. rendelet

Az előző felsorolás természetesen nem teljeskörű, felmerülhetnek még olyan kiadások, amelyek költségként elszámolhatók. A részletesebb felsorolást és a költségelszámolás itt nem említett feltételeit az Szja tv. 11. számú melléklete tartalmazza.

2. 2. 2. Az értékcsökkenési leírás

Az egyéni vállalkozó a saját tulajdonában lévő, kizárólag a vállalkozói tevékenységéhez használt tárgyi eszközeinek, nem anyagi javainak 100 000 forint egyedi értéket meghaladó beszerzési költségét értékcsökkenési leírás keretében számolhatja el. Több tevékenységhez használt tárgyi eszköz esetében választhat, hogy melyik tevékenységének bevételeivel szemben számolja el az Szja tv. 11. számú mellékletének rendelkezései szerint érvényesíthető költséget. A költség (az értékcsökkenési leírás a teljes leírásig) nem osztható meg a különböző tevékenységek bevételei között. A nem anyagi javak és tárgyi eszközök értékcsökkenési leírásakor az Szja tv.-ben meghatározott szabályokat és leírási kulcsokat kell alkalmazni. Az értékcsökkenési leírás alapja a beruházási költség azzal, hogy az általános szabályok szerint adózó áfaalanynál az áfa nélküli, másoknál az áfával növelt beszerzési árat kell figyelembe venni. A saját előállítású tárgyi eszköz esetén beszerzési árának az anyagköltség és a mások által végzett munka számlával igazolt ellenértéke minősül. A tárgyi eszköz beszerzéséhez egyedileg kapcsolódó járulékos költség (szállítási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, valamint a beszerzéssel összefüggő közvetítői költségek, a bizományosi díj, a vám, az adók – áfaalanynál az áfa kivételével –, az illeték stb.) a beszerzési ár részét képezik.

Az épület, építmény beszerzési áráként az Szja tv. ingatlanszerzésre fordított összegre vonatkozó meghatározását kell irányadónak tekinteni.

A tárgyi eszköz bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, az élettartam növekedésével kapcsolatban felmerült kiadás, továbbá az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló felújítással kapcsolatban felmerült kiadás (mindezek együttesen: felújítási költség) a felmerülés évében elszámolható, vagy választható, hogy az értékcsökkenési leírás alapját növeli. A tenyészállat beszerzési ára, valamint a tenyészállattal kapcsolatban a tenyésztésbe állításig felmerült anyagkiadás és a mások által végzett munka igazolt összege tekintetében a magánszemély választhatja, hogy azt a felmerülés évében költségként elszámolja, vagy azzal az értékcsökkenés alapját növeli.

Amennyiben a tárgyi eszközök vagy nem anyagi javak beszerzésére év közben került sor, akkor - általános szabály szerint - az értékcsökkenési leírás összegét napi időarányosítással, a beszerzés időpontjától lehet elszámolni.

A kétszázezer forint egyedi beszerzési, előállítási értéket meg nem haladó, valamint a 33 százalékos norma alá besorolt tárgyi eszközök (pl. számítógép) beszerzési ára két év alatt 50-50 százalékban számolható el, tehát az évközi beszerzés miatti időarányosítással nem kell számolni. A 14,5 százalékos leírás kulcs alá sorolt, korábban még használatba nem vett tárgyi eszközökre szintén 50 százalékos értékcsökkenés alkalmazható, továbbá ugyanez érvényes a kizárólag film és videó-gyártást szolgáló gépek és berendezések esetén is. A többi tárgyi eszköz évközi üzembe helyezése esetén figyelembe kell venni a napi időarányosítás szabályát is.

Tárgyi eszközök, nem anyagi javak 1996. december 31-ét követő részletfizetéssel történő vásárlása esetén – amennyiben a szerződés szerint az egyéni vállalkozó legkésőbb az utolsó részlet törlesztésével, vagy azt követően egy meghatározott időtartamon belül tulajdonossá válik – az egyéni vállalkozó a tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzési árának egészére alkalmazhatja az Sza tv. szerinti értékcsökkenési leírást függetlenül a vételár kiegyenlítésének módjától. A részletfizetéshez kapcsolódó kamat nem része a beszerzési árnak, az a kifizetés évében költségként elszámolható.

Az üzembe helyezés időpontjában elszámolt értékcsökkenési leírásnak kell tekinteni a tárgyi eszköz megszerzése vagy előállítása érdekében teljesített beruházási költségből a fejlesztési tartalék¹² címén felhasznált összeget.

A **személygépkocsi beszerzési ára** csak akkor számolható el a kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszközökre vonatkozó szabályok szerint, ha az kizárólag üzemi célú járműnek minősül. Kizárólag üzleti célt szolgáló személygépkocsi csak a személygépkocsi-bérbeadó, vagy személyszállító tevékenységet folytató egyéni vállalkozó olyan személygépkocsija lehet, amely a tevékenység tárgyát, illetve eszközét képezi, ha azt az egyéni vállalkozó más célra részben sem használja és üzleti nyilvántartásai ezt egyértelműen alátámasztják.

Saját tulajdonban lévő személygépkocsinak minősül az egyéni vállalkozó tulajdonában lévő vagy általa zárt végű lízingbe vett személygépkocsi, ideértve a házastárs tulajdonában lévő, illetve általa zárt végű lízingbe vett járművet is.

A személygépkocsi beszerzési árának elszámolását folytathatja a cégautóadó megfizetése mellett az az egyéni vállalkozó, aki azt 2009. január 31-éig megkezdte.

A **hátrányos térségben** üzembe helyezett tárgyi eszközök beszerzési ára - a személygépkocsi kivételével - egyösszegben számolható el. Ilyen esetben a beszerzési ár 1 százaléka, járművek esetében a beszerzési ár 3 százaléka, ha a beruházás elsődleges mezőgazdasági termelést szolgál, akkor ez a kedvezmény az EK-szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával

¹² Sza tv. 11. számú melléklet II.2. o) pont

foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra történő alkalmazásáról szóló 1857/2006/EK rendeletben foglalt támogatásnak minősül. Minden más esetben a beruházás az egyéni vállalkozó választása szerint az adóévben igénybe vett csekély összegű (de minimis) támogatásnak vagy a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó bizottsági rendeletben foglaltak szerinti támogatásnak **(csoporthmentességi)** minősül.

Különös szabály vonatkozik a nem kizárólag üzemi (üzleti) célt szolgáló tárgyi eszközökre. Ezen tárgyi eszközök után átalányban számolható el értékcsökkenés egyszer, a használatbavétel évében. Az átalány összege nem lehet több az éves bevétel 1 százalékánál még akkor sem, ha egy adóévben több ilyen vegyes hasznosítású tárgyi eszköz kerül használatbavételre. Az 1 százalék korláton belül is érvényes az a szabály, hogy az átalány nem lehet magasabb, mint ezen tárgyi eszközök nyilvántartási értékének 50 százaléka.

Ezen felül az éves bevétel 1 százaléka, de legfeljebb egy személygépkocsi beszerzési árának 10 százaléka a használatbavétel évében átalányértékcsökkenés címén elszámolható.

2. 2. 3. Költségként el nem számolható kiadások különösen¹³

Nem érvényesíthető a költségek között a személyi jövedelemadó (ideértve a vállalkozói személyi jövedelemadót és a vállalkozói osztalékalap utáni adót is), a saját nyugdíj és egészségbiztosítási járulék, a vissza nem térítendő munkáltatói támogatás, egyszerűsített foglalkoztatás esetén a napi munkáért kifizetett munkabérből a minimálbér napi összegének a kétszeresét meghaladó összeg (legfeljebb 6200 ft./nap az egy napra elszámolható összeg).

2. 2. 4. Veszteségelhatárolás¹⁴

Az egyéni vállalkozónak lehetősége van arra, hogy a bevételt meghaladó költségeket (a továbbiakban: elhatárolt veszteség) a következő évek egyéni vállalkozásból származó jövedelmével szemben számolja el. Az adóév elhatárolt veszteségét a korábbi évekről áthozott elhatárolt veszteség figyelembevétele nélkül kell megállapítani. Az elhatárolt veszteségek levonásánál a korábbi évekről áthozott veszteségeket kell először figyelembe venni.

A veszteség elhatárolásához nem kell engedélyt kérni az adóhatóságtól, amennyiben a veszteség a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett.

Az elhatárolt veszteséget az egyéni vállalkozó bármely későbbi adóév (de legkésőbb az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésének adóéve) vállalkozói jövedelmével (ideértve az önellenőrzés, adóellenőrzés során feltárt jövedelmet is) szemben - döntése szerinti megosztásban - elszámolhatja. Az egyéni vállalkozó tevékenységének időszaka alatt elhatárolt veszteséget özvegye

¹³ Szja tv. 11. számú mellékletének IV. pontja

¹⁴ Szja tv. 49/B. § (7) bekezdés

vagy örököse az egyéni vállalkozóra irányadó rendelkezések szerint számolhatja el, ha az elhunyt magánszemély tevékenységét folytatja, feltéve, hogy a tevékenység folytatásának szándékát három hónapon belül bejelentette az adóhatóságnak.

Változás a 2012. évtől, hogy

- a korábbi évekről áthozott veszteség a tárgyévi jövedelemmel szemben korlátozott mértékben számolható csak el, nevezetesen a jövedelem 50 százalékáig vehető figyelembe a korábbi évekről áthozott veszteség;
- mezőgazdasági tevékenység folytatása esetén a tárgyévi veszteség összege ugyancsak korlátozottan vihető vissza a megelőző 2 évre önellenőrzés keretében azzal, hogy a veszteség visszamenőleges elhatárolása esetén az egyes adóévekre a jövedelem 30 százaléka vonható csak be veszteségelhatárolás címén. Amennyiben a veszteség összege ennél több, akkor a fennmaradó rész a későbbi évek jövedelmével szemben érvényesíthető.

2. 3. A vállalkozói adóalap és a minimum jövedelem, valamint a jövedelem utáni adó megállapítása¹⁵

A vállalkozói adóalapot a tárgyévi vállalkozói jövedelem, valamint a korábbi évekről áthozott és a tárgyévi jövedelemmel szemben érvényesített veszteség figyelembevételével kell megállapítani. Vállalkozói jövedelemnek az ismertetett növelő és csökkentő tételekkel módosított bevétel és elszámolható költségek különbözete tekinthető.

A vállalkozói jövedelemadó szabályai szerint adózó egyéni vállalkozónak a vállalkozói személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége kiszámítása előtt meg kell állapítania, hogy a tárgyévi egyéni vállalkozásból származó jövedelme alapulvételével kiszámított vállalkozói adóalap összege elérte-e a jövedelem-minimumot.

Jövedelem-minimumnak a tárgyévi adóalapba beszámító bevételnek az adóévben az eladásra beszerzett áruk beszerzési értékével és az eladott közvetített szolgáltatások értékével csökkentett részének 2 százalékát kell tekinteni.

Szja tv. 49/B. §		
(1)–(7) bekezdés	(1)–(5) bekezdés	(23) bekezdés
+ Bevétel	+ Bevétel	+ Bevétel
+ növelő tételek	+ növelő tételek	– eladásra beszerzett áruk értéke
– csökkentő tételek		

¹⁵ Szja tv. 49/B. § (8) bekezdés

–	költségek	–	költségek	–	eladott közvetített szolgáltatások értéke
–	veszteség				
	Vállalkozói adóalap		Hasonlítási alap		az összeg 2% -a = Jövedelem minimum

1. Amennyiben a hasonlítási alap nagyobb a jövedelem minimumnál, akkor az (1)-(7) bekezdés alapján meghatározott vállalkozói adóalap után kell adózni.
2. Amennyiben a hasonlítási alap kisebb, mint a jövedelem minimum, akkor a jövedelem minimum után kell adózni, amennyiben adózó nem él nyilatkozattételi jogával.

Nem kell alkalmazni a jövedelem-minimumra vonatkozó rendelkezéseket

- az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének (újrakezdésének) évére és az azt követő adóévre, amennyiben a tevékenység megkezdését megelőző 36 hónapban a magánszemély egyéni vállalkozói tevékenységet nem folytatott (ideértve azt az esetet is, ha ebben az időszakban nem volt bevétele);
- a magánszemély egyéni vállalkozói tevékenységi körét érintően elemi kár következett be az adóévben és/vagy a megelőző adóévben.

Részletes szabályok határozzák meg, hogyan kell az egyéni vállalkozónak a vállalkozói adóalapját, adóját megállapítani, ha külföldön is van telephelye.

Amennyiben az egyéni vállalkozó külföldön is rendelkezik telephellyel, és a nemzetközi szerződés alapján a külföldi telephelyhez kapcsolódó jövedelem külföldön adóztatható, akkor a vállalkozói jövedelmet úgy kell módosítani, hogy az a külföldön adóztatható jövedelmet ne tartalmazza (a külföldön adóztatható jövedelemmel a vállalkozói jövedelmet csökkenteni kell).

Ennek lényege az, hogy a bevételeket, a bevételt csökkentő és növelő tételeket, kedvezményeket telephelyenként kell figyelembe venni aszerint, hogy a külföldi telephelynél vagy a belföldinél merültek fel. Az olyan tételeket, amelyek esetében nem lehet egyértelműen megállapítani a telephelyi kötődést, a bevételek arányában kell a külföldi-belföldi telephelyek között megosztani.

A szabályokra figyelemmel kell lenni akkor is, ha az egyéni vállalkozó a jövedelem-minimum szabályai szerint adózik.

A vállalkozói adóalap 500 millió forintot meg nem haladó része után 10 százalék, a felettes rész után 19 százalék az adó mértéke. A 10 százalék adókulcs feltétel nélkül alkalmazható.

A vállalkozói személyi jövedelemadóból kisvállalkozói adókedvezmény címén legfeljebb a vállalkozói személyi jövedelemadó 70 százaléka vonható le. További levonást jelent a külföldön igazoltan megfizetett adó 90 százaléka –

nemzetközi egyezmény, vagy viszonyosság hiányában –, azonban ez a levonás nem lehet több mint a külföldön (is) adóztatott jövedelemre jutó átlagos vállalkozói személyi jövedelemadó.¹⁶

Az adóévre megállapított vállalkozói személyi jövedelemadót növelni kell a kisvállalkozói kedvezmény érvényesítését követő négy éven belül, amennyiben a törvény által előírt feltételek nem teljesülnek. Ebben az esetben az ezen a címen levont bevétel kétszerese után a kedvezmény érvényesítésének évében hatályos rendelkezések szerinti adó mértékével kell a vállalkozói személyi jövedelemadót növelni.¹⁷

Vállalkozói személyi jövedelemadót és vállalkozói osztalékalap utáni adót kell fizetni a fejlesztési tartalékként nyilvántartott és bevételt csökkentő tételként figyelembe vett azon összeg után is, amelyet cél szerint és határidőben nem költ el az egyéni vállalkozó.¹⁸

2. 4. A vállalkozói osztalékalap és az adó mértéke

A vállalkozói osztalékalap után az adó mértéke 16 százalék.¹⁹

A vállalkozói osztalékalapot az adózás utáni vállalkozói jövedelemből kell kiszámítani. Az adózás utáni vállalkozói jövedelem a vállalkozói adóalapnak a megállapított vállalkozói személyi jövedelemadó összegével, valamint nemzetközi szerződés vagy viszonyosság hiányában a külföldi telephelynek betudható vállalkozói adóalap után külföldön fizetett adóval csökkentett része, növelve a kisvállalkozói kedvezménnyel.

Az adózás utáni vállalkozói jövedelmet növeli:

- az ellenszolgáltatás nélkül 3 éven belül átadott tárgyi eszközök beszerzési árának arányos része, kivéve a magánszemélynek ellenszolgáltatás nélkül történő, adófizetési kötelezettséggel járó átadást;
- a tárgyi eszköz, a nem anyagi javak értékcsökkenési leírása megkezdésének évében a vonatkozó beruházási költséget képező kiadások azon része, amellyel az egyéni vállalkozó ezt az évet megelőző években a vállalkozói osztalékalapját csökkentette;
- a vállalkozói osztalékalapnak a beruházási költséget képező kiadással első ízben történő csökkentése évét követő negyedik évben (ültetvény esetében annak elidegenítésekor, de legkésőbb a termőre fordulás évében) a vonatkozó beruházási költséget képező kiadások azon része, amellyel az egyéni vállalkozó ezt az évet megelőző években a vállalkozói osztalékalapját csökkentette, illetve ennél előbb az egyéni vállalkozói tevékenység megszűnésekor.

¹⁶ Szja tv. 49/B. § (9) bekezdés a) pont

¹⁷ Szja tv. 49/B. § (11) – (14) bekezdései

¹⁸ Szja tv. 49/B. § (16) bekezdés

¹⁹ Szja tv. 49/C. § (7) bekezdés

Az adózás utáni vállalkozói jövedelmet csökkenti:

- az adóévben vásárolt, kizárólag üzleti célt szolgáló tárgyi eszköz, a nem anyagi dolog értéke után elszámolt értékcsökkenési leírást meghaladó összeg, ha az értékcsökkenési leírást az egyéni vállalkozó az adóévben kezdte el;
- az olyan, adórövidítéssel, egyéb jogszabály megsértésével összefüggő bírság, késedelmi pótlék stb. összege, amelyet az egyéni vállalkozói tevékenység gazdasági, pénzügyi ellenőrzése során feltárt szabálytalanságok következményeként kellett megfizetni;
- a beruházási és felújítási költségnyilvántartás szerint az adóévben felmerült beruházási költséget képező kiadás összege, feltéve, hogy az azzal összefüggő tárgyi eszköz, nem anyagi javak értékcsökkenési leírásának megkezdése nem történt meg.

2.5. Nyilvántartások

Az egyéni vállalkozónak nyilvántartási kötelezettségét – mely az alap és a részletező nyilvántartásokból áll – az Szja tv. 5. számú mellékletében foglaltak szerint kell teljesítenie. Alapnyilvántartás vezetésére a naplófőkönyv, vagy a pénztárkönyv szolgál.

Az egyéni vállalkozó köteles az alapnyilvántartását úgy vezetni, hogy annak alapján - a részletező nyilvántartásokat is figyelembe véve - minden, az egyéni vállalkozói tevékenységével kapcsolatban pénzbevételt vagy kiadást eredményező gazdasági esemény (így különösen értékesítés, beszerzés, hitelfelvétel, kölcsönnyújtás, vállalkozói kivét felvétele) zárt rendszerben nyomon követhető legyen. A pénzbevétellel esik egy tekintet alá a termékértékesítés és a szolgáltatásnyújtás ellenértéke akkor is, ha teljesítése egészben vagy részben nem pénzben (hanem például csere, vagy beszámítás révén) történt.

A részletező nyilvántartások közül csak azokat kell vezetni, amelyek a jövedelemszámítást alátámasztják. Ilyen nyilvántartás például a tárgyi eszközök, nem anyagi javak nyilvántartása, az útnyilvántartás, a vevőkkel (megrendelőkkel) szembeni követelések nyilvántartása, a szállítókkal szembeni tartozások nyilvántartása, a munkabérek, más személyi jellegű kifizetések és a vállalkozói kivét nyilvántartása.

3. Az átalányadó alapvető szabályai

Az átalányadózással kapcsolatos szabályokat az Szja tv. 50–57. §-ai tartalmazzák, melyek szerint adóévenként, az adóév egészére átalányadózást választhat az az egyéni vállalkozó, akinek az átalányadózás megkezdését közvetlenül megelőző

adóévben a vállalkozói bevétele a **15 millió** forintot nem haladta meg, és nem áll munkaviszonyban.

Az előzőekben foglaltaktól eltérően az az egyéni vállalkozó, akinek a vállalkozói tevékenysége az adóév egészében kizárólag kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) kormányrendelet szerinti kiskereskedelmi tevékenység, átalányadózást választhat, ha az átalányadózást közvetlenül megelőző adóévben vállalkozói bevétele a **100 millió** forintot nem haladta meg és nem áll munkaviszonyban.

A tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozó a szünetelés időtartama alatt mentesül a munkavégzés tilalma alól.

A jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított támogatás összege az adózási feltételül rendelt bevételi értékhatárokat megemeli, de a tevékenység bevételei között a költségek fedezetére, fejlesztési célra folyósított támogatás összegét nem lehet figyelembe venni. Ez utóbbi támogatások összegét önálló tevékenységből származó bevételként lehet figyelembe venni, mellyel szemben az igazolt költségek elszámolhatók, de mód van e támogatások nem bevételként való kezelésére is.

A tevékenységét év közben kezdő egyéni vállalkozót is megilleti az átalányadózás választásának joga azzal, hogy a bevételi értékhatárokat időarányosan kell figyelembe venni.

Az átalányadózás kizárólag az egyéni vállalkozói tevékenység egészére választható. Aki egyéni vállalkozóként is és mezőgazdasági kistermelőként is jogosult az átalányadózás választására, külön-külön és egyidejűleg is alkalmazhatja a kétféle tevékenységre elkülönülten az átalányadózást. Olyan esetben, amikor az őstermelő kereskedő egyéni vállalkozóként saját őstermelői termékét (is) értékesíti, akkor ezeknek a termékeknek a szokásos piaci értékét őstermelői bevételként kell feltüntetnie, miközben az ilyen termékek értékesítéséből származó bevételt az egyéni vállalkozói bevételei között is szerepeltetnie kell. (Ha egyéni vállalkozóként a jövedelmét a költségek tételes igazolásával állapítja meg, az őstermelői bevételek közé beírt értéket vállalkozói költségként számolhatja el. Az átalányadózást alkalmazónak erre nincs lehetősége.)

Az átalányadózás következő adóévre történő választásáról vagy annak megszüntetéséről az előző évre benyújtott adóbevallásban lehet nyilatkozni.

Ez a nyilatkozat a visszavonásig érvényes. Az az egyéni vállalkozó, aki átalányadózást alkalmaz és azt megszünteti vagy arra való jogosultsága megszűnik, ismételten átalányadózást a feltételek fennállása esetén is csak akkor választhat, ha a megszűnés (megszüntetés) évét követően legalább 4 adóév eltelt.

Az átalányadózás szabályai addig alkalmazhatók, amíg az adóévben az egyéni vállalkozó vállalkozói bevétele a 15 millió forintot, a kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó bevétele a 100 millió forintot nem haladja meg, és az egyéni vállalkozó nem létesít munkaviszonyt.

3.1. Az átalányban megállapított jövedelem

Az átalányban megállapított jövedelem kiszámításakor a vállalkozói bevételt kell alapul venni (Szja tv. 4. valamint 10. számú mellékletében foglaltak szerint), amelyet kedvezményekkel nem lehet csökkenteni. A bevételből a jövedelem az elismert, egyes tevékenységek szerint különböző százaléokban meghatározott költséghányad (költségátalány) levonásával állapítható meg.

A 2012.-évtől az egyes tevékenységek TESZOR és TEÁOR besorolása változott.

Az azonos tevékenységet folytatók közül azok, akik nyugdíjasként ún. kiegészítő tevékenységet folytatóknak minősülnek, kisebb költséghányadot érvényesíthetnek.

Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó költségátalányok

1. A bevételből 40 százalék, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 25 százalék költséghányad levonásával állapítható meg a jövedelem a bármely tevékenységre vonatkozó, általánosan alkalmazható rendelkezés szerint.
2. A bevételből 80 százalék, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 75 százalék az elismert költséghányad akkor, ha a vállalkozó az adóév egészében kizárólag a törvényben felsorolt ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási és kereskedelmi tevékenység(ek)et folytat. Aki más tevékenységet is folytat, annak az egész bevételére a 40 (illetőleg a 25) százalékos költséghányadot kell alkalmaznia.
3. Az adóév egészében kizárólag a kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) kormányrendelet alapján kiskereskedelmi tevékenységet folytató egyéni vállalkozói bevételből 87, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 83 százalék költséghányad levonásával állapítható meg a jövedelem.
4. A 3. pontban említett egyéni vállalkozó, feltéve, hogy a tevékenysége külön-külön vagy együttesen az adóév egészében kizárólag a törvényben felsorolt üzlet(ek) működtetésére terjed ki, a bevételből 93, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 91 százalék költséghányad levonásával állapíthatja meg a jövedelmét. Ha ez a kiskereskedő a felsoroltakon kívül más kiskereskedői tevékenységet is folytat, akkor az egész bevételére a 3. pont szerinti költséghányadot alkalmazhatja, ha pedig a 2. pontban említett tevékenység is szerepel a vállalkozói igazolványában, akkor az egész bevételére a 2. pont szerinti költséghányad vehető figyelembe. Végül, aki bármely kedvezőbb költséghányadú tevékenysége mellett az 1. pont alá tartozót is folytat, annak csak 40 (kiegészítő tevékenység esetén 25) százalék költséghányadot lehet érvényesítenie.
5. Ha az egyéni vállalkozó tevékenysége év közben úgy változik, hogy az alkalmazottnál alacsonyabb költséghányad illeti meg, akkor a változást megelőzően keletkezett bevételeire is csak az utóbbit alkalmazhatja. Más a

helyzet annál, aki év közben vált kiegészítő tevékenységet folytatóvá. Ő ebben az évben jogosult lesz még a tevékenysége szerinti magasabb költséghányadra.

Az átalányban megállapított jövedelem is az összevont adóalap részeként adózik.

3.2. Nyilvántartás

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó – ha áfa levonási jogát nem érvényesíti – csak bevételi nyilvántartást vezet (a pénztárcönyv bevételi adatait vezeti). Az átalányadózásra való jogosultság bármely ok miatt történő megszűnése esetén a részletes bevételi és költségnyilvántartást, illetőleg pénztárcönyvvezetést, valamint a szükséges részletező nyilvántartások vezetését haladéktalanul meg kell kezdeni. Ilyen esetben az átalányadózás időszaka alatt keletkezett költségeket a nyilvántartásba – annak rovatai szerinti bontásban – egy összegben be kell jegyezni, ugyanis az átalányadózásra való jogosultság az adóév elejéig visszamenőlegesen szűnik meg, vagyis az egyéni vállalkozó a teljes adóévre a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai szerint adózik.

Az átalányadózás időszaka alatt az elhatárolt veszteség évenkénti 20-20 százalékát elszámoltnak kell tekinteni. Ugyancsak elszámoltnak kell tekinteni az összes költséget és az erre az időszakra jutó értékcsökkenési leírást is.

Az átalányadózásra való jogosultság megszűnik, ha a magánszemély nem teljesíti a számlaadási (nyugtaadási) kötelezettségét.

Az átalányadózás szerint adózó egyéni vállalkozónak a bevétel megszerzése érdekében felmerült kiadásairól szóló számlákat és más bizonylatokat az adó utólagos megállapításához való jog elévüléséig meg kell őriznie.

4. Egyéni cég alapítása

Az egyéni vállalkozó egyéni céget az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvényben foglalt rendelkezések figyelembevételével alapíthat azzal, hogy az alapítást megelőző nappal a tevékenysége tekintetében kikerül az egyéni vállalkozó az Sza tv. hatálya alól. Az egyéni cég a társasági adó alanya²⁰ az Sza tv. értelmező rendelkezése szerint pedig társas vállalkozásnak minősül. Az egyéni vállalkozói jogállás megszűnésére tekintettel az egyéni vállalkozónak a cégbejegyző határozat jogerőre emelkedésének napját megelőző napra vonatkozóan leltárt kell készítenie, valamint nyilvántartásai alapján tételes kimutatást kell összeállítania a követelésekről, továbbá nettó értéken a tárgyi eszközökről, nem anyagi javakról megjelölve az egyéni cég tulajdonába nem pénzbeli hozzájárulásként kerülőket **azon az értéken is**, amely értéket az egyéni cég alapító okiratában rögzített.

²⁰ Sza tv. 3.§ 33. pont

Az egyéni vállalkozói tevékenység egyéni cég alapítása miatt történő megszűnése esetén a fejlesztési tartalékra, a foglalkoztatási kedvezményre, a nyilvántartott adókülönbözetre vonatkozó szabályok szempontjából, az előírt nyilvántartási kötelezettség betartása mellett nem kell a magánszemély egyéni vállalkozói jogállását megszüntnek tekinteni, amennyiben úgy dönt, hogy az előírt nyilvántartási kötelezettségeit egyéni céggént kezeli.

Nem kell a magánszemély egyéni vállalkozói jogállását megszüntnek tekinteni az egyéni cég tulajdonába adott olyan eszközök esetében, amelyekre az egyéni vállalkozó kisvállalkozói kedvezményt és/vagy kisvállalkozások adókedvezményét érvényesítette.

Az egyéni vállalkozói tevékenység egyéni cég alapítása miatt történő megszűnése esetén a vállalkozói **bevételek és költségek** megszűnéssel összefüggő elszámolására irányadó rendelkezést azzal az **eltéréssel kell alkalmazni**, hogy a leltárban, illetve a tételes kimutatásban feltüntetett, nem pénzbeli hozzájárulásként az egyéni cég tulajdonába adott

- eszköznek az alapító okiratban meghatározott értéke (apport) vállalkozói bevételnek,
- értékcsökkenési leírásként a tulajdonba adásig még el nem számolt, a tárgyi eszközök, nem anyagi javak nyilvántartás szerinti nettó értéke vállalkozói költségnek minősül.

A megszűnés adóévről szóló adóbevallásában a magánszemélynek az egyéni vállalkozói jogállás megszűnését követően a megszűnés adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig az egyéni cég tulajdonába nem adott követelésre tekintettel befolyt ellenértéket (bevételt) a megszűnés adóévében megszerzett vállalkozói bevételként kell figyelembe vennie.

A magánszemélynek az adóévről szóló adóbevallásában az előzőekben is bemutatott speciális megszűnési szabályok alkalmazásával megállapított jövedelmet, valamint az annak megfelelő vállalkozói személyi jövedelemadó- és vállalkozói osztalékalap utáni adó-kötelezettségét kell bevallania és megfizetnie, **amennyiben nem választja az úgynevezett különbözeti szerinti adózást.**

A különbözeti szerinti adózás azt jelenti, hogy a magánszemély az egyéni vállalkozásból származó jövedelmét, valamint az annak megfelelő adókötelezettséget a megszűnés szabályainak figyelmen kívül hagyásával is megállapítja, majd a megszűnés szabályai szerint megállapított adókötelezettségéből levonja a megszűnés szabályai nélkül megállapított adó összegét. Amennyiben a különbözeti 10 000 forint alatti, akkor azt a bevallás benyújtásakor, ha több mint 10 000 forint, akkor azt három egyenlő részben kell megfizetni. Az első részletet az adóévi, a további két részletet a következő két adóévi kötelezettségként kell bevallani a megszűnés adóévről szóló személyi jövedelemadó bevallásban. Az adót a bevallás, illetve a kötelezettségek évére

vonatkozó személyi jövedelemadó bevallás benyújtására nyitva álló határidőig kell megfizetni.

Amennyiben az egyéni vállalkozó a tevékenységét ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtói iroda tagjaként folytatja, akkor a tagi jogviszony keletkezését megelőző napra vonatkozóan egyéni vállalkozói jogállása megszűnik, és a jövedelmét az idevonatkozó külön rendelkezések alapján - a tevékenység megszűntetésére vonatkozó rendelkezések szerint - kell megállapítani.²¹

5. Egyéni vállalkozói tevékenység folytatása²²

Amennyiben az egyéni vállalkozó cselekvőképeségét elveszíti vagy meghal, akkor a tevékenység folytatásának bejelentésére 90 nap áll rendelkezésre. A tevékenységet folytathatja a törvényes képviselő, illetve az özvegy vagy az örökös.

Az adóévi bevétel, költség, igénybe vett kedvezmény, elhatárolt veszteség a tevékenységet folytató özvegyet, örököst illeti meg. A vállalkozói kivét továbbra is az elhunyt összevonandó jövedelme.

Amennyiben az egyéni vállalkozó halála esetén a végleges adó megállapításakor a halála napjáig megszerzett bevételből átalányban kell a jövedelmet megállapítani, akkor nem kell figyelemmel lenni az időarányos bevételi értékhatárra, a tevékenységet folytatónál viszont beleszámít a volt egyéni vállalkozó által elért bevétel az átalányadózás feltételül megjelölt bevételi értékhatárba.

Az egyéni vállalkozói tevékenységet folytató magánszemély egyesített tevékenysége

Amennyiben a tevékenységet tovább folytató özvegy vagy örökös maga is egyéni vállalkozó, de az elhunyt tőle eltérő adózási módot alkalmazott, akkor nemcsak a tevékenység folytatásáról dönthet a magánszemély 90 napon belül, hanem arról is, hogy mely adózási mód szerint folytatja az egyesített tevékenységet.

Ekkor azonban a nem választott adózási móddal folytatott tevékenységre (akár az elhunyt, akár a saját tevékenysége az) a megszűnési szabályok figyelmen kívül hagyásával meg kell állapítani az elhalálozás napjára vonatkozó adókötelezettséget, amelyet az éves bevallásában – az egyesített tevékenységre vonatkozó adókötelezettségétől függetlenül – kell bevallania. Az egyesített tevékenységre irányadók az alkalmazott adózási módról a választott adózási módra történő áttérés esetére és az adózási mód alkalmazási feltételeire vonatkozó rendelkezések.

²¹ Sza tv. 49/A. § (6) bekezdés

²² Sza tv. 49/B. § (7)-(8) bekezdései

Amennyiben az *egyéni vállalkozó az eva hatálya alatt hunyt el*, akkor a tevékenységet folytató választhatja az evát is és az Szja tv. szerinti adózást is. Ha a tevékenységet folytató már az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozó és nem evásként folytatja az egyesített tevékenységet, akkor az adóhatóság az elhunytnál megállapítja a végleges evát.

6. Az egyéni vállalkozói jogállás megszüntetése

Az egyéni vállalkozói jogállás megszünését (ide nem értve az egyéni cég alapítása miatti megszünését) követően a megszünés adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig

- az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel befolyt ellenérték (bevétel) a megszünés adóévében megszerzett vállalkozói bevételnek,
- az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő igazoltan felmerült kiadás a megszünés adóévében elszámolható vállalkozói költségnek

minősül, amelyet a magánszemélynek a megszünés adóévről szóló adóbevallásában kell figyelembe vennie. A megszünés adóévről szóló adóbevallás benyújtását követően befolyó bevételre, illetve felmerült kiadásra az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.²³

Nem számolható el költségként a megszüntetés évről készített adóbevallásban (illetőleg annak önellenőrzésekor) a vállalkozói osztalékalap után megállapított egészségügyi hozzájárulás.

7. Az egyéni vállalkozó tevékenységének szünetelése

Az egyéni vállalkozásról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 18. §-a alapján az egyéni vállalkozó a tevékenységét **legalább egy hónapig és legfeljebb öt évig** szüneteltetheti, melyet a körzetközponti jegyzőnél (okmányiroda) kell elektronikus úton bejelenteni. Az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetését és a szüneteltetés végén a tevékenység folytatását is be kell jelentenie a magánszemélynek. Amennyiben az 5 év elteltével az egyéni vállalkozó nem jelenti be az egyéni vállalkozói tevékenység folytatását, akkor a magánszemély egyéni vállalkozói jogállása megszűnik. Akinek van egyéni vállalkozói igazolványa is, annak azt is le kell adnia a tevékenység szüneteltetésének bejelentése mellett.

Az egyéni vállalkozói tevékenységre vonatkozó adóbevallásra nem kötelezett a magánszemély, ha e tevékenységét az adóév minden napján szüneteltette (ideértve azt is, hogy a szünetelés bejelentését megelőzően vállalt kötelezettség alapján sem folytat egyéni vállalkozói tevékenységet), azonban e rendelkezéstől függetlenül a szünetelés időszakában is be kell vallania az adóévben

- kisvállalkozói kedvezményel,

²³ Szja tv. 49/B.§ (2) bekezdés

- fejlesztési tartalékként nyilvántartott összeggel,
- foglalkoztatási kedvezménnyel,
- nyilvántartott adókülönbözettel,
- kisvállalkozások adókedvezményével kapcsolatban keletkezett adófizetési kötelezettségét.

Amennyiben az egyéni vállalkozó a tevékenységét az adóév utolsó napján szünetelteti, akkor a bevallásában kisvállalkozói kedvezmény, fejlesztési tartalék, foglalkoztatási kedvezmény címén a jövedelmét (bevételét) nem csökkentheti, nem érvényesítheti a kisvállalkozások adókedvezményét. Az ilyen egyéni vállalkozó a szünetelés időszakában költséget (ideértve az értékcsökkenési leírást is) nem számolhat el.

Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozói tevékenységét a magánszemély folytatja, akkor a szünetelés ideje alatt felmerült elengedhetetlen kiadásait a folytatás évében a költségei között elszámolhatja és a szünetelés ideje alatt beszerzett tárgyi eszközök, nem anyagi javak beszerzési árának értékcsökkenési leírását elkezdheti.

A szünetelés kezdő napjától az addig végzett egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel a szünetelés megkezdésének adóévről szóló adóbevallás benyújtásáig

- befolyt ellenérték (bevétel) a szünetelés megkezdése adóévében megszerzett vállalkozói bevételnek,
- igazoltan felmerült kiadás a szünetelés megkezdése adóévében elszámolható vállalkozói költségnek

minősül, amelyet az egyéni vállalkozónak a szünetelés megkezdése évről szóló adóbevallásában kell figyelembe vennie. A szünetelés megkezdése adóévről szóló adóbevallás benyújtását követően az előzőekben nem említett befolyó bevételre, illetve felmerült kiadásra minden olyan adóévben, amelyben a tevékenység az adóév minden napján szünetelt, az önálló tevékenységből származó jövedelem megállapítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A szünetelés ideje alatt nem kötelező az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel megnyitott pénzforgalmi bankszámlát fenntartani (megszüntetheti).

Amennyiben nem szünteti meg a szünetelés idejére a pénzforgalmi bankszámláját, akkor az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelését kell bejelenteni az egyéni vállalkozói tevékenységre tekintettel megnyitott pénzforgalmi bankszámlát vezető hitelintézet(ek)nek azzal, hogy a bejelentés elmulasztásának minden adójogi következménye a magánszemélyt terheli. Amíg a tevékenységét szünetelteti, addig az egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel megnyitott bankszámlán jóváírt kamat az Szja tv. 65. §-a alapján a

magánszemélyek által megszerzett kamatjövedelemre vonatkozó szabályok szerint adózik.

8. Egyéb tudnivalók

Az egyéni vállalkozók nem mentesülnek a kifizetői feladatokból eredő adózási szabályok megtartása alól, ha a vállalkozói tevékenységükkel összefüggésben a magánszemélyek részére jövedelmet juttatnak.

Az egyéni vállalkozásból származó jövedelem után a magánszemélynek adóelőleget kell fizetnie. Vállalkozói kivét után megállapított, az összevont adóalap részét képező adóalapról a feltételek megléte esetén családi és személyi kedvezményt is érvényesíthet.

Az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő adóelőleget negyedévente, a negyedévet követő hó 12-éig kell befizetnie. A vállalkozói osztalékalap utáni adót csak az éves bevallás benyújtásakor kell megfizetni.

Az egyéni vállalkozó személyi jövedelemadó bevallás benyújtására kötelezett az adóévet követően február 25-éig - kivéve, ha a tevékenységét az adóév egészében szünetelteti - még abban az esetben is, ha az adott adóévben nem volt vállalkozói bevétele. Aki a tevékenységét megszünteti, annak is az éves adóbevallás benyújtásakor kell számot adnia az egyéni vállalkozásból származó jövedelméről, a bevallási határidő e magánszemély esetében május 20-a.

II. Az egyéni vállalkozók járulékfizetésének alapvető szabályai

1. Általános tudnivalók

A biztosítási és járulékfizetési kötelezettségről, a fizetendő járulék (tagdíj) mértékéről stb., rendelkező szabályokat a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény²⁴, valamint a végrehajtására vonatkozó 195/1997. (XI. 5.) kormányrendelet tartalmazza.

2. Az egyéni vállalkozó²⁵

A társadalombiztosítási jogszabályok alkalmazása szempontjából egyéni vállalkozónak minősül²⁶:

²⁴ A továbbiakban: Tbj.

²⁵ Nem tekinthető egyéni vállalkozónak: a mezőgazdasági őstermelő, aki tevékenységét kizárólag őstermelői igazolvány birtokában végzi, az adószámmal rendelkező, az egyéb szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytató, valamint a bérbeadást végző magánszemély.

²⁶ Tbj. 4. § b) pont.

- az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy,
- a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély, a gyógyszerészi magán-tevékenység, falugondnoki tevékenység, tanyagondnoki tevékenység vagy szociális szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges engedéllyel rendelkező magánszemély (a továbbiakban együtt: egészségügyi vállalkozó),
- az ügyvédekről szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni ügyvéd, európai közösségi jogász (a továbbiakban együtt: ügyvéd),
- az egyéni szabadalmi ügyvivő,
- a nem közjegyzői iroda tagjaként tevékenykedő közjegyző,
- a nem végrehajtói iroda tagjaként tevékenykedő önálló bírósági végrehajtó.

2.1 Az egyéni vállalkozó biztosítási kötelezettsége²⁷

Az egyéni vállalkozó biztosítási jogviszonya

- az egyéni vállalkozói nyilvántartásba való bejegyzés napjától az egyéni vállalkozói nyilvántartásból való törlése,
- az ügyvéd, az egyéni szabadalmi ügyvivő esetében a kamarai tagság kezdete napjától annak megszűnése,
- az európai közösségi jogász esetében a nyilvántartásba vétel napjától annak törlése,
- a közjegyző, az önálló bírósági végrehajtó esetén e szolgálat kezdete napjától annak megszűnése

napjáig tart.

A biztosítási jogviszony megítélése szempontjából tehát a tényleges munkavégzésnek, illetve a tevékenység megkezdésének nincs jelentősége.

2.2. Kezdő egyéni vállalkozó

A kezdő egyéni vállalkozó kategória 2012. január 1-jével megszűnt.²⁸

3. Az egyéni vállalkozók társadalombiztosítási szempontból történő csoportosítása

3.1. Biztosított (főfoglalkozású) az az egyéni vállalkozó, aki:

- egyidejűleg nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban
- nem folytat tanulmányokat közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében,

²⁷ Tbj. 10. § (1) bekezdés.

²⁸ Hatályon kívül helyezte a 2011. évi CLVI. törvény 218. § (2) bekezdés 1.

- nem minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak,
- egyéni vállalkozó, és egyidejűleg társas vállalkozóként is biztosított, főszabályként egyéni vállalkozói jogviszonyában minősül főfoglalkozásúnak²⁹ (ez esetben a társas vállalkozásnál fennálló járulékfizetési kötelezettség alapja a ténylegesen elért, járulékalapot képező jövedelem), továbbá akkor
- ha a foglalkoztatása más foglalkoztatónál egyidejűleg nem munkaviszonyban történik, (pl: megbízási, vállalkozási jogviszony, bedolgozó)

3.2. Egyidejűleg több biztosítási jogviszonyban állónak (ún. másodfoglalkozásúnak) azt az egyéni vállalkozót kell tekinteni, aki:

- a vállalkozás folytatásával egyidejűleg munkaviszonyban is áll és abban foglalkoztatása eléri a heti 36 órát³⁰, vagy
- a vállalkozás folytatásával egyidejűleg közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat.

3.3. Kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül az az egyéni vállalkozó, aki:

- a vállalkozói tevékenységét saját jogú nyugdíjasként³¹ folytatja, továbbá
- az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

4. Járulékfizetési kötelezettség

A biztosított egyéni vállalkozó a társadalombiztosítási ellátások és a munkaerő-piaci célok fedezetére a járulékalapot képező jövedelme után:

- 10 százalék nyugdíjjárulékot, valamint
- 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot – ebből a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4 százalék, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3 százalék, a munkaerő-piaci járulék 1,5 százalék –
fizet.³²

Nem fizet 1,5 százalék munkaerő-piaci járulékot az az egyéni vállalkozó, aki

²⁹ Az egyéni vállalkozó a társas vállalkozás részére a tárgyév január 31-éig tett nyilatkozata alapján évenként az adóév egészére választhatja, hogy a járulékfizetési alsó határ után történő járulékfizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti.

³⁰ A heti 36 órás foglalkoztatás megállapításánál az egyidejűleg fennálló munkaviszonyokban előírt munkaidőt össze kell számítani. Nem feltétel a heti 36 órát elérő munkaviszony megléte, de a járulékfizetés alól történő mentesítés szempontjából nem minősül munkaviszonnyal rendelkezőnek az egyéni vállalkozó, ha fizetés nélküli szabadságon van.

³¹ Saját jogú nyugdíjas: a Tbj. 4. § f) pont szerinti természetes személy.

³² 2012. január 1-jével megszűnt a 27 százalékos mértékű társadalombiztosítási járulék fizetési kötelezettség.

- közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytat, vagy
- a vállalkozói tevékenysége mellett munkavisztonnyal is rendelkezik³³, illetve
- saját jogú nyugdíjas vagy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló jogszabályban meghatározott reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

A karkedvezményre jogosító munkakörben³⁴ vállalkozói tevékenységet végző biztosított egyéni vállalkozó a nyugdíjjárulék alapjának alapulvételével karkedvezmény-biztosítási járulékot is köteles fizetni, kivéve, ha e kötelezettsége alól külön jogszabály szerint mentesítették³⁵.

A karkedvezmény-biztosítási járulék mértéke 13 százalék. (A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak karkedvezmény-biztosítási járulékot nem kell fizetnie.)

4.1 A nyugdíjjárulék, valamint a 8,5 százalékos mértékű egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék alapja

A biztosított egyéni vállalkozó a 10 százalék nyugdíjjárulékot és a 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot vállalkozói jövedelem szerinti adózás esetén a vállalkozói kivét, átalányadózás esetén az átalányban megállapított jövedelem után fizeti meg. A nyugdíjjárulék alapja havonta legalább a minimálbér, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék alapja havonta legalább a minimálbér másfélszerese.³⁶ (továbbiakban: járulékfizetési alsó határ)

A főfoglalkozású (biztosított) egyéni vállalkozó esetében Tbj. szerinti minimálbér:

a tárgy hónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes 93 000 forint minimálbér, azonban, ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, a garantált bérminimum havi 108 000 forint összege.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy 2012. január 1-jével megszűnik a minimális járulékalap „havi átlagos” számítással kapcsolatos szabálya, tehát a járulékfizetési kötelezettséget már nem „göngyölítve” havi átlagban, hanem havonta kell megállapítani.

³³ Nem feltétel a heti 36 órát elérő munkaviszony megléte, de a járulékfizetés alól történő mentesítés szempontjából nem minősül munkavisztonnyal rendelkezőnek az egyéni vállalkozó, ha fizetés nélküli szabadságon van.

³⁴ A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény szerint.

³⁵ Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény.

³⁶ A minimálbér 2012. január 1-jétől havi 93.000 forint, ennek másfélszerese 139.500 forint, a garantált bérminimum havi 108.000 forint, ennek másfélszerese 162.000 forint.

Például az egyéni vállalkozó 2012. január hónapban 600.000 forint kivétet számol el, február és március hónapokban nincs vállalkozói kivétje. 2012. január hónapban a 600.000 forint kivét után kell megfizetni a járulékokat, február és március hónapokban pedig kivét hiányában legalább a járulékfizetési alsó határ után.

Az egyéni vállalkozó nyugdíjjárulékot legfeljebb a járulékfizetési felső határig fizet. 2012. január 1-jétől a nyugdíjjárulék-fizetési felső határ egy naptári napra jutó összege 21 700 Ft, az éves felső határ pedig 7 942 200 Ft, melynek az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék szempontjából nincs jelentősége, mivel e járuléknak nincs felső határa.

A járulékfizetési felső határt évente január 1-jétől, ha pedig a vállalkozás év közben kezdődik, a biztosítással járó jogviszony kezdete napjától az adott év december 31. napjáig, ha év közben szűnik meg, a megszűnés napjáig kell számítani.

4.2. A járulékok megfizetése alól történő mentesülés

Az előző pontban ismertetett járulékalap³⁷ alapulvételével az egyéni vállalkozó nem köteles nyugdíjjárulékot valamint egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot fizetni arra az időtartamra, melynek tartama alatt:

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül (kivéve, ha a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj folyósításának tartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja),
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- fogvatartott,
- ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát, egyéni vállalkozói tevékenységét szünetelteti,
- a 3.2 pont szerinti ún. másodfoglalkozású egyéni vállalkozó, ha keresőképtelen.

A megállapított járulékfizetési felső határt csökkenteni kell az említett időszak naptári napjainak száma és a napi járulékfizetési felső határ összegének szorzatával. Amennyiben a járulékfizetési kötelezettség alóli mentesítés időtartama nem éri el a naptári hónap teljes tartamát, a járulékfizetési alsó határ kiszámításánál egy-egy naptári napra a járulékalap harmincad részét kell alapul venni. Ezt a gyakorlatot kell alkalmazni abban az esetben is, ha a vállalkozás év közben kezdődött vagy szűnt meg.

³⁷ Továbbiakban járulékfizetési alsó határ.

4.3. A tevékenységet kezdő egyéni vállalkozó járulék fizetésének alapja

Tekintettel arra, hogy megszűnt a kezdő egyéni vállalkozói kategória, a kezdőkre vonatkozó speciális járulékfizetési szabály is megszűnt.

4.4. Járulék fizetés több biztosítási kötelezettséggel járó jogviszony esetén

4.4.1 Abban az esetben, ha az - átalányadózonak nem minősülő – egyéni vállalkozó legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban is áll, a 4 százalékos mértékű természetbeni egészségbiztosítási járulékot, a 3 százalékos mértékű pénzügyi egészségbiztosítási járulékot, valamint a nyugdíjjárulékot³⁸ a ténylegesen elért járulékalapot képező jövedelem után fizeti meg.

4.4.2 Az az egyéni vállalkozó, aki közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat, a 4 százalékos természetbeni és a 3 százalékos pénzügyi egészségbiztosítási járulékokat, valamint a 10 százalékos nyugdíjjárulékot a ténylegesen elért járulékalapot képező jövedelem után fizeti meg.

4.4.3 Annak az egyéni vállalkozónak, aki egyidejűleg társas vállalkozóként is biztosított, az egyéni vállalkozói járulékfizetési kötelezettsége az általános 4.1. pontban ismertetett szabályok szerint áll fenn, de a társas vállalkozásnál fennálló járulékfizetési kötelezettség alapja a ténylegesen elért, járulékalapot képező jövedelem lesz.

Az egyéni vállalkozó ugyanakkor a társas vállalkozás részére a tárgyév január 31-éig tett nyilatkozata alapján évenként az adóév egészére választhatja, hogy a járulékfizetési alsó határ után történő járulékfizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti. E választása alapján az egyéni vállalkozásában a tényleges járulékalap után kell a járulékokat megfizetni.³⁹

4.5 A kiegészítő tevékenységet folytatók járulék fizetése

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó 6 390 Ft (napi 213 Ft) összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot és 10 százalékos nyugdíjjárulékot fizet⁴⁰. A nyugdíjjárulék alapja az e tevékenységből származó vállalkozói kivét, átalányadózó esetén az átalányban megállapított jövedelem.

Több jogviszony egyidejű fennállása esetén az egészségügyi szolgáltatási járulékot csak egy jogviszonyban kell megfizetni.

Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, az egészségügyi szolgáltatási járulékot egyéni vállalkozóként kell megfizetnie.

³⁸ A nyugdíjjárulékot legfeljebb a járulékfizetési felső határig kell megfizetni.

³⁹ Tbj. 31. § (5)-(6) bekezdés.

⁴⁰ A nyugdíjjárulékot legfeljebb a járulékfizetési felső határig kell megfizetni.

Ugyanakkor az egyéni vállalkozó a tárgyév január 31-éig a társas vállalkozásnak tett nyilatkozata alapján az adóév egészére választhatja, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulékot a társas vállalkozás - több társas vállalkozásban fennálló tagsági jogviszony esetén a választása szerinti vállalkozás - fizeti meg utána.

Nem kell megfizetni az egészségügyi szolgáltatási járulékot arra az időtartamra, amely alatt a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó:

- keresőképtelen,
- fogvatartott,
- gyermekgondozási segélyben részesül, vagy
- ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát szünetelteti
- egyéni vállalkozói tevékenysége szünetel.

5. A járulékok megfizetése⁴¹

A biztosított egyéni vállalkozó havonta, a tárgyhónapot követő hó 12-ig köteles az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci, valamint a nyugdíjjárulékot megfizetni.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az egészségügyi szolgáltatási járulékot és a nyugdíjjárulékot negyedévente, a negyedévet követő hónap 12-éig fizeti meg.

Az Art. alkalmazásában az egyéni vállalkozó magánszemélynek minősül, ezért saját járulékait forintra kerekítve fizeti meg. A Nyugdíjbiztosítási Alap számlájára kell befizetni a 10 százalék nyugdíjjárulékot

A 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot az Egészségbiztosítási- és Munkaerő-piaci számla javára kell megfizetni.

Fontos!

Abban az esetben is az Egészségbiztosítási- és Munkaerő-piaci számla javára kell teljesíteni a befizetést, ha valamely, a jogszabályban meghatározott ok miatt az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék részét képező 3 százalék pénzbeli egészségbiztosítási járulékot, és/vagy az 1,5 százalék munkaerő-piaci járulékot nem kell megfizetni.

6. A járulékok bevallása

Az egyéni vállalkozó a járulékbevallási kötelezettséget az Art.-ban meghatározottak szerint a tárgyhónapot követő hónap 12-éig az '58-as számú bevallás benyújtásával köteles teljesíteni.

A bevallás benyújtásával egyenértékű, ha az adózó az adóhatóság által rendszeresített „NY” jelű elektronikus űrlapon nyilatkozik, hogy a bevallás

⁴¹ Az Art. 2. számú mellékletében meghatározottak szerint.

benyújtására az adott időszakban azért nem került sor, mert adókötelezettsége nem keletkezett. E rendelkezés nem alkalmazható a soron kívüli bevallási kötelezettség esetén, továbbá a tevékenységet lezáró adóbevallásra.

Soron kívül kell kitölteni a bevallást⁴² az egyéni vállalkozónak a bevallással még le nem fedett időszakról, ha:

- tevékenységét megszünteti,
- ha a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik,
- a tevékenység folytatására való jogosultsága szünetel,
- ha az ügyvéd és a szabadalmi ügyvivő tevékenységét, illetőleg a közjegyző közjegyzői szolgálatát szünetelteti, illetve ha az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozónak minősülő magánszemély, az ügyvéd, a szabadalmi ügyvivő, a közjegyző tevékenységének szüneteltetése során a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak a saját személyére vonatkozó járulékait évente egyszer - az adóévet követő év február 25-ig – a 1253-as számú nyomtatványon kell bevallania.

A foglalkoztatónak minősülő egyéni vállalkozónak az általa foglalkoztatott biztosítottak adó, járulék és egyéb adataira vonatkozó bevallását a 1208-as számú elektronikus űrlapon kell teljesítenie.

7. Bejelentési és nyilvántartási kötelezettség

Az egyéni vállalkozó köteles a jogszabályban meghatározott nyilvántartás vezetésére, és bevallásában adatszolgáltatás teljesítésére⁴³.

A kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó adóazonosító számának, székhelyének közlésével - az illetékes elsőfokú állami adóhatóságnak elektronikus úton biztosítottként köteles bejelenteni⁴⁴:

- személyi adatait (neve, születési neve, anyja születési neve, születési helye és ideje)
- állampolgárságát, adóazonosító jelét,
- a biztosítási jogviszonyának kezdetét, kódját,
- a biztosítási jogviszonyának megszűnését, és a biztosítás szünetelésének időtartamát,
- magán-nyugdíjpénztári tagság esetén az érintett pénztár nevét, azonosítóját.

A bejelentést a 12T1041 számú adatlapon

⁴² Art. 33. § (3)-(5) bekezdés.

⁴³ Tbj. 44. § (1), illetve a Tbj. 46. § (2) bekezdéseiben foglaltak szerint.

⁴⁴ Art. 16. § (4) bekezdése szerint.

a) a biztosítás kezdetére vonatkozóan a biztosítási jogviszony első napját megelőző napon,

b) a jogviszony megszűnését, a szünetelés kezdetét és befejezését követő 8 napon belül kell teljesíteni.

A bejelentett adatokban bekövetkezett változásról⁴⁵ a változást követő 15 napon belül értesíteni kell az adóhatóságot.

A biztosítási jogviszonnal nem összefüggő egyéb bejelentési kötelezettségekkel kapcsolatos tudnivalókat az 1. számú információs füzet tartalmazza.

III. A szociális hozzájárulási adó⁴⁶

1.1. A szociális hozzájárulási adó alanya

2012. január 1-jétől az egyéni vállalkozó saját maga után szociális hozzájárulási adó fizetésére kötelezett.

Az adónak nem alanya:

- a saját jogú nyugdíjas egyéni vállalkozó,
- az özvegyi nyugdíjban részesülő olyan egyéni vállalkozó, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt már betöltötte.

1.2. Az egyéni vállalkozót terhelő adó alapja:⁴⁷

Az Szja tv. rendelkezései szerint a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozót saját maga után terhelő adó alapja - figyelemmel az adóalap megállapításának különös szabályaira is - a vállalkozói kivét, az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozót saját maga után terhelő adó alapja az átalányban megállapított jövedelem.

Amennyiben az egyéni vállalkozó minden hónapban 200.000 forint összegű kivétet vesz ki, a szociális hozzájárulási adó alapja is 200.000 forint.

1.3. Az egyéni vállalkozót terhelő adó különös szabályai⁴⁸

Az egyéni vállalkozót saját maga után havonta terhelő adó alapja legalább a minimálbér⁴⁹ 112,5 százaléka. Az adó alapja az egyéni vállalkozói jogállás fennállása minden napjára számítva legalább a minimálbér 112,5 százalékának harmincad része, ha a természetes személy e jogállással nem rendelkezik a hónap minden napján.

A különös szabályokat kell alkalmazni abban az esetben, ha például az egyéni vállalkozó a személyes közreműködésre tekintettel jövedelmet nem vesz fel,

⁴⁵ Az Art. 23. § (1) bekezdése értelmében.

⁴⁶ Megállapította az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény (továbbiakban: Szoc.ho tv.)

⁴⁷ Szoc.ho tv. 455. § (1) bekezdés a) pontja.

⁴⁸ Szoc.ho tv. 457-458. §-ai

⁴⁹ Minimálbéren a Tbj. szerinti minimálbért (garantált bérminimumot) kell érteni.

vagy a jövedelem összege nem éri el a minimálbér 112,5 százalékát, ekkor az adót legalább a minimálbér 112,5 százaléka után meg kell fizetni.

1.4. Mentés a különös szabályok alkalmazása alól

Az egyéni vállalkozó mentesül az adó megfizetése alól azokon a napokon, amikor

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesül;
- gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha annak tartama alatt a vállalkozó személyes közreműködését személyesen folytatja,
- önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;
- fogvatartott,
- az ügyvédi kamarai, szabadalmi ügyvivői kamarai vagy közjegyzői kamarai tagsága szünetel,
- az egyéni vállalkozói tevékenysége szünetel.

Nem kell a különös szabályt alkalmazni, vagyis az egyéni vállalkozónak nem kell legalább a minimálbér 112,5 százaléka után megfizetni az adót azokra a napokra, amikor a vállalkozó legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, illetve közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat. Az egyidejűleg fennálló több munkaviszony esetében az egyes munkaviszonyokban előírt munkaidőt a heti legalább 36 órás foglalkoztatás megállapításánál össze kell adni.

Ebben az esetben az egyéni vállalkozó az adót a tényleges adóalap után köteles megfizetni.

Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, akkor eldöntheti, hogy az egyéni vállalkozásában vagy a tagi jogviszonyára tekintettel a társaság fizesse meg legalább a minimálbér 112,5 százaléka után az adót, a másik jogviszonyban csak a tényleges jövedelem lesz az adó alapja.

A fentiek alkalmazásának feltétele, hogy az egyéni vállalkozó – a tárgyév január 31-ig egész évre vonatkozóan - nyilatkozatot tegyen a társas vállalkozás felé arról, hogy a minimum adóalap utáni adófizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti. Az egyéni vállalkozó minden változásról köteles haladéktalanul újabb nyilatkozatot tenni a társaság részére. A nyilatkozat tartalmazza a vállalkozó személyazonosító adatait, valamint adóazonosító jelét, ennek hiányában a személyazonosító okmánya típusának megjelölését és számát, valamint lakcímét. Az újabb nyilatkozat megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiány és jogkövetkezményei megtérítését a társaság a nyilatkozatot elmulasztó vállalkozótól igényelheti. Ha az újabb nyilatkozat

megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiányt a társaságtól nem lehet behajtani, az adóhiány és jogkövetkezményei megfizetésére az állami adóhatóság a nyilatkozatot elmulasztó vállalkozót határozattal kötelezheti.

1.5. A szociális hozzájárulási adó mértéke

A számított adó az adóalap 27 százaléka.

1.6. Az adó megfizetése, bevallása, nyilvántartás

Az egyéni vállalkozó az adót az Art. 31. § (2) bekezdése szerint havonta állapítja meg, és a 1258-as bevallásban a tárgyhónapot követő hónap 12-éig vallja be és fizeti meg.

Az adó megállapítására, bevallására és megfizetésére kötelezett egyéni vállalkozó olyan nyilvántartást köteles vezetni, amelynek alapján az adó alapja és összege, valamint az adó megfizetésének napja ellenőrizhető. E nyilvántartási kötelezettségét az Sza tv. rendelkezése alapján teljesíti.

IV. Az egyéni vállalkozók egészségügyi hozzájárulás kötelezettsége⁵⁰

A külön törvényben meghatározott egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges források kiegészítése érdekében egészségügyi hozzájárulást kell fizetni. Az egészségügyi hozzájárulás százalékosan meghatározott, adó jellegű fizetési kötelezettség.

Az éves adóbevallás benyújtásakor az adóévre megállapított 16 százalékos adóterhet viselő vállalkozói osztalékalap után az egyéni vállalkozó a hozzájárulás-fizetési felső határ figyelembevételével 14 százalékos egészségügyi hozzájárulást köteles fizetni.

A hozzájárulás-fizetési felső határ 450 000,-forint, amelynek számításánál a biztosítási jogviszonyában megfizetett 4 százalékos természetbeni és 3 százalékos pénzbeli egészségbiztosítási járulékot, az Ekho. tv.alapján megfizetett egészségbiztosítási járulékot, kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozóként megfizetett egészségügyi szolgáltatási járulékot, valamint az egyéb jogcímenek megfizetett 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás együttes összegét kell számításba venni.

Az egyéni vállalkozó a vállalkozói osztalékalap után fizetendő egészségügyi hozzájárulást a tárgyévre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásában vallja be és a bevallás benyújtására előírt határidő lejártáig fizeti meg.

Amennyiben a tájékoztató elolvasása után kérdései merülnének fel, ügyfélszolgálatunk munkatársaihoz bátran forduljon, ahol konkrét kérdésére szakszerű tájékoztatást kap.

⁵⁰ 1998. évi LXVI. törvény

A számlaszámok megtalálhatók a NAV internetes honlapján.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal